

Про що ця п'єса?

КУПИТИ

«Я давно пишу про війну, а вона не закінчується і не закінчується».

У своїх творах Наталка Ворожбит з іронією та гострою спостережливістю змальовує сучасне життя та історичні події, які проживали і проживають українці. Драматургиня поєднує щемке побутове та глобальне суспільне, щоб залучити читачів до глибокого осмислення та рефлексії.

«Про що ця п'єса?» — перша велика збірка авторки, до якої увійшли твори за період з 2008 по 2024 рік: сценарій «Змішані почуття», п'єси «Зерносховище», «Саша, винеси сміття», «Погані дороги», «Зелені коридори», «Неіснуючі» та «Про що ця п'єса?».

Передмову до збірки написала літературознавиця і літературна критикиня Ганна Улюра.

В оформленні книжки використано фото Олени Гром, лауреатки Шевченківської премії 2026 року.

Чому варто придбати: Тексти Наталки Ворожбит змушують сміятися і жахатися, відчувати дискомфорт і полегшення, шокують і глибоко зворушують, але точно не залишають байдужими. Ця книжка — можливість комплексно познайомитися з творчістю авторки та зануритися у світ сучасної української драматургії. Твори збірки допомагають відрефлексувати історичний період з нульових до наших днів — озирнутися на шлях, який ми пройшли як суспільство та особистості.

Попередження: книжка містить описи насилля над людьми і тваринами, згвалтування, воєнних дій і смерті, а також нецензурну лексику й уривки російською мовою.

Маю улюблену байку часів повномасштабної війни. Лютий 2023 року, Миколаївську область звільнили, обстріли в місті майже припинилися, але мешканці, які виїхали в більш безпечні місця, іще не повернулися. Ранній ранок, під вікнами сваряться дві старші сусідки. Вони живуть в одному під'їзді, але на різних поверхах, і вікна їхні виходять на різні сторони. Було восени не пощастило: тим, чиї вікна виходили на північ, винесло їх вибуховою хвилею, як-от одній із сусідок. І тепер вона в розпалі сварки кричить своїй візаві, вікна якої — на південь: «Та ви ж, бляді, війну тільки по теліку бачили!». Нагадаю: у них обидвох — той самий під'їзд, будинок, район, місто, країна. Я стою під своїм уцілілим «південним» вікном і слухаю нишком їхню сварку, а телевізор я давно не див-люся.

Для мене ця історія — про досвід, який ми переживаємо і який нас формує, і тепер, коли він нас сформував, ми вважаємо його унікальним, безцінним, сповненим сенсу, таким, що Інший не спроможний в нього проникнути. А якщо цей досвід іще й набуває форми такого екстремального переживання, як бомбардування мирних кварталів у геноцидній війні, то Іншому в такі історії лізти зась. Такі досвіди вислухати і почути не складеться ніколи, хіба лише підслухати — і то випадково й потай.

А чому я розказала вам зараз цю байку? Яким боком вона до драматургії Наталки Ворожбит?

Не знаю, як у вас, а мені герої Наталки Ворожбит говорять голосами отих сварливих старших сусідок із передмістя раннім ранком під самим вікном, і саме такі тітки позичають голоси героям Ворожбит, так мені здається.

Їхні досвіди, досвіди тих гавкучих і відвертих у своїй люті тіток, не вийде розділити-девальвувати-присвоїти, навіть якщо ти сама в тому ж під'їзді живеш. Їхні досвіди можна хіба лише випадково підслухати і таки уміти хоч-не-хоч ту лють вловити-акумулювати.

І так, ті досвіди завжди екстремальні, навіть коли здаються найщирішими і найточнішими «зліпками» з рутини повсякдення штибу перегляду вечірніх новин зі зведеннями про жертви серед цивільних (таке тут повсякдення, що ж поробиш).

А контрапунктом до криків тіток під вікнами у п'єсах Ворожбит є якась «картинка по теліку», є одне те уціліле скло — культурно схвалена реакція, еталонна ситуація, конвенційний омаж. Завжди є іронічна, а часом і саркастична ремарка про те, як оце підслухане життя уявляє собі той, кому не випало ним пожити... Дайте мені кілька хвилин вашого часу, я проясню, що маю на увазі.

А ті сусідки за вікном, до речі, вони не припиняли люто, знавісніло, до мордобобою сваритися навіть у найтривожніші дні в місті М. І лише шанобливо завалювали писки, коли в черзі по воду раптом починала тихо плакати біженка, яка врятувалася з окупації: «Ну що ти, припини ти, вижили ж, житимемо». І це мені здається теж чимсь зі світу Наталки Ворожбит. От саме мені, от тут і зараз, десь від середини 2000-х, коли вперше в Харкові почула читку «Зерноховища», такі історії звучать саме з її авторською інтонацією — сильною, моторошною, дотепною, людяною, але такою, що не має щодо людей зайвих ілюзій.

КУПИТИ